

Det er det ejendommelige ved Mergeltilførselen paa denne Maade, at medens Fremgangsmaaden paa den ene Side letter Forbrugerne Mergeltilgangen i meget høj Grad, fordi Mergelen saa at sige kan køres ind paa hver Mands Mark, tvinger den paa den anden Side Forbrugerne til at tage Mergel til et meget betydeligt Beløb paa een Gang, fordi de, saalænge de have Mergelsporet, maa køre uafbrudt for at udnytte Sporet helt ud i den Tid, de have det i Brug, og inden det kommer et andet Sted hen. Af den Grund skulle de optage Mergel til et Behov for 10—15 Aar paa een Gang, og da de selvfølgelig skulle betale Mergelen, bliver Følgen, at de maa staa i Forskud for et ret betydeligt Beløb. Det er til Dækning deraf, at man vil anvende det ønskede Laan, som jeg haaber, de have god Udsigt til, ved den højtærede Landbrugsministers Velvillie, at opnaa ad Aare.

Jeg skal gøre opmærksom paa, at det Interessentskab, her er Tale om, og som i Andragendet angives til 116 Medlemmer, har 150 Medlemmer. Det er 25,000 Kr. aarlig i 2 Aar, altsaa i alt 50,000 Kr., de ønske. Nu er der imidlertid brugt betydelige Pengebeløb, og det kan derfor godt være, at man ad Aare netop vil sætte Pris paa at faa hele Beløbet paa een Gang, men det er jo en Ting, der kan tages under Overvejelse, naar den Tid kommer.

Det drejer sig her om mindre velstillede. Man kan for saa vidt ikke sige, at det drejer sig om fattige, som det er besiddende Folk alle sammen. Men det er Nybyggere, som for en meget væsentlig Del kun have fra Haanden og i Munden, og som kun ved et meget ihærdigt og anstrengende Arbejde efter 20—30 Aars Forløb kunne naa til at sidde som velstillede Folk. Det er Folk, som ikke have kontante Penge til Raadighed. At hjælpe dem dertil og samtidig hjælpe til, at en Egn, der trænger dertil, kan naa op i en Kulturtilstand, der er langt over den nuværende, saa at den kan føde mange flere Mennesker end nu, vil være i højeste Grad ønskeligt. Og jeg takker alle dem, der have været og fremdeles ville være medvirkende til, at det kan ske i større og større Grad.

A. Andersen: Den højtærede Minister udtalte, at dersom Staten skulde træde hjælpende til i dette Tilfælde, var der ingen Grænse for, hvor den skulde træde til, saa havde den Forpligtelse til at træde til baade her og der. Jeg synes, at hvis Staten noget Sted har Forpligtelse til at yde Hjælp, er det overfor den Smaamand, som har en Lod, der til Dels er bleven ødelagt af Oversvømmelse. Naar en Mand med en stor Børneflokk og en Huslod paa 12 Tdr. Land faar sin Eng ødelagt, og Resten kun er Sandjord, maa Staten hjælpe. Er det ikke et stort Ansvar, Staten paadrager sig, naar en saadan Mand maa gaa fra Hus og Hjem, uden at Samfundet saa meget som rækker ham en hjælpende Haand? Jeg synes, Staten i dette Tilfælde maa have Forpligtelse langt ud over, hvad der tidligere har været det sædvanlige.

Jeg takker det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) for hans Udtalelse om, at de Forhold, jeg har omtalt, burde undersøges ved en samlet Undersøgelse af Limfjordsforholdene. Andragendet er for øvrigt anbefalet ikke blot af Sogneraadet, men Klitinspektør Bang har i Landbrugsministeriet anbefalet dette at sætte tre Pælerækker for de store Engarealer dernede.

Den ærede Ordfører udtalte sin Forundring over, at det kun var 20 Kr. pr. Td. Land, det drejede sig om, og han mente, at man nok maatte kunne skaffe de Penge til Stede. Men for en Smaamand, hvis Jord er ødelagt, er det umuligt at skaffe blot 20 Kr. til Veje. Imidlertid skal jeg efter de Udtalelser, der ere fremkomne, baade fra den højtærede Landbrugsminister og den ærede Ordfører, tage mit Ændringsforslag tilbage.

Formanden: Ændringsforslag Nr. 3 udenfor Betænkningen er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Opfordret). Da dette ikke er Tilfældet, er det bortfaldet.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen om dette Afsnit.

Indstillingen under Nr. 15 af *Udvalget vedtoges* enstemmig med 78 Stemmer.